

Himmet Nedir, Şeyhin Himmeti Olur mu?

Himmet-Kader İlişkisi

Himmet Nedir? Himmet, kelime manasıyla kalbi, iradeyi, duygu ve düşünceyi bir noktaya toplayıp tek hedefe yönelmek demektir. Çokça tartışılan velilerin ve kâmil mürşidlerin himmeti meselesine gelince; buna mürşidin teveccühü, manevi tasarrufu, nazarı, feyzi ve duası da denir.

Himmet, lütufta bulunmak, yardım etmek, imdada yetişmek ve el uzatmak manalarını ihtiva etmektedir.

“Ey filan bana himmet et!” sözünün manası: “Allah’a olan o murakaben ve huzurunla bana dua et.” demektir Yani: “Ya Rabbi! O kişinin amelinin hürmetiyle ve himmetiyle benim hacetimi yerine getir!” demektir. Bu olayı istiğse şeklinde anlıyanlar o zaman konunun daha geniş işlendiği İstiğase konusunu okumaları gerek.

Şeyhin Mürîdine Himmeti Olur Mu, Olursa Bu Nedir ve Nasıl Olur?

Seyyid Şerîf Cürcânî, himmeti şöyle ta’rîf ediyor:

Himmet, kendisi veya başkasına bir şey hâsıl olması için, kalbin bütün rûhanî güçleriyle Hakk Teâlâ tarafına yönelmesidir.

Yani, himmet, bir çeşit duâdır.

Zîrâ muhâtâbın ilim ve akıl seviyesini hesaba katmak zorundayız: Allah (Celle Celalühü) muktedir kılmadıkça, kul bir iğneyi bile yerinden kaldıracabilecek güce sahip değildir. Allah muktedir kıldıktan sonra da gücün küçüğü büyüğü bahis mevzûu olmaz. Gücün bir kısmını (mutlak manada) kulda görüp bir kısmını görmemek, hakîkatte güçte kulu Allah’a ortakçı yapmaktır. Esas şirk işte buradadır.

Mürîdler başarı kazandıklarında, Allah yardım etti, demeyip, şeyhim himmet etti, diyorlar imiş. Nereden bildiniz? Böyle bir şey doğru olmaz. Doğru olanı şöyledir: Bu başarıyı Allah (Celle Celalühü) izni ve yardımını neticesi olmuştur.

Sâlik, benim muvaffakiyetim veya mazhar olduğum şu nimet, şu ilahî lütuf, mürşidimin yüksek irşad ve gayretleri, benim için yaptığı duâ ve niyazları, berekâti de sebep olmuştur. Bu benden değildir. Sebepler dâiresinde buna birinci ve en şerefli sebep şeyhimdir gibi manalar ifâde eden himmeti şeyhi için kullansa, böyle bir hüsnüzanda bulunsa ne olur? Üstelik bu bir şükran ifâdesi değil midir?

Mürîde Göre Himmet Nedir?

Mürîd yukardaki itikadını uzun uzun ifade etmeden kısaca şöyle der:

“Mürşidimin himmeti sebebiyle bu işim oldu.” Bunu derken şunu bilir: Bu başarıyı Allah (Celle Celalühü)’ın izni ve yardımının neticesi olmuştur. Bu inanca sahip olduğu halde bunu uzunca söylemeyerek kısaca şöyle der: Mürşidimin himmeti sebebiyle bu işim oldu der. Merak etmeyin, istikâmet üzere olan her mürîd, her lahza Allah’ı zikreder, onu unutmaz, mesleği zâten budur.

Günde beşbin onbin defa La ilahe illallah, Allah Allah, hasbunallah ve niğmel vekil ve başka birçok zikirlerle Allah’ı anan bir Müslüman’a niye hep mürşidimin himmet ile oldu diyorsun? Bir de Allah de Allah yardım etti de bu iş Allah’ın sayesinde oldu de. Gibi konuyu anlamadan yapılan uyarılar doğru olmakla birlikte haksız bir itham. Çünkü mürşidimin amelleri hürmetiyle ve bizim için yaptığı dualar neticesinde bu başarıyı, bu nimet bu korunmam Allah (Celle Celalühü) izni ve yardımını neticesi olmuştur. Görüldüğü gibi neticede yardımcı eden rızık veren bizi tehlikelerden koruyan Allah (Celle Celalühü)’tır. Bunu kastederek bu itikatte mürşidimin himmeti ile oldu derken, zaten Allah diyor. Allah yardım etti. Allah rızık verdi. Allah korudu diyor. Yani aynı şeyi söylüyor.

Peygamberimizin Himmeti

Hazreti Muhammed (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bütün insanlığa, âlemlere rahmet olarak gönderilmiş evrensel bir peygamberdir. Bu özelliği ile insanların acılarını, sıkıntılarını içinde hissederek duyar, üzülmelerine katlanamaz. Yaşarken de hep ümmetinin kurtuluşu için mesaisini harcadı ve onca çile, sıkıntılara fedakârlıklarla göğüs gerdi, insanlardan gördüğü her türlü eziyeti, sonsuz sabrı ile karşıladı. Onlar için dua etti.

Sevgili Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Taif halkına bir müddet nasihat etti. Hiç kimse iman etmedi. Alay ettiler, işkence yaptılar, çocuklara taşlattılar. Mübarek ayakları kanla doldu.

Kalpleri çok kırılmıştı, çok üzgün idiler.

“Ey Rabbim! Sen benden razı isen, başıma gelenler önemli değildir” diye dua etti. Cebrâil aleyhisselam geldi, Rabbimizin selamını getirdi ve dedi ki:

“İman etmeyen kavimlerin tamamı helâk oldular. Habibim isterse kendisi ile beraber iman edenler çıksın! Ben dağlara hükmeden meleklerle emrederim, etraftaki iki dağı birleştirir ve hepsini yok ederler.”

Âlemlere rahmet olarak gönderilen Sevgili Peygamberimiz buna razı olmadı. Dedi ki:

“Hayır ya Rabbi! Bunlar bilmiyorlar, bilselerdi böyle yapmazlardı. Belki ileride bu inatlarından vazgeçer ve imanla şereflenirler. Olabilir ki, bunların zürriyetinden dinimize hizmet eden bir nesil meydana gelir...”

Taif halkı Sevgili Peygamberimiz’in himmeti, duası neticesinde korundu helak olmadılar.

Mürşidin Himmeti

Anne babamız da bizim üzülmemizi istemez, bize karşı çok düşkün ve sevgi ile dolu olup hep bizim için dua ederler. Birçok başarı nimet ve tehlikelerden korunmamız anne ve babamızın himmeti onların bize yapmış oldukları duaların vesilesi ile Allah (Celle Celalühü) bizi koruyup bize nimet vermiştir.

İşte bir mürşid de Resulullah'ın ümmetine olan düşkünlüğü kadar olmasa bile o da insanları özellikle müritlerinin acılarını, sıkıntılarını içinde hissederek duyar, üzülmelerine katlanamaz. Çünkü onlara çok düşkün ve sevgi ile doludur. Yanlışlıklarını düzeltmelerini, doğru yola girmelerini ister. Belalardan korunmaları ve nimetlere kavuşmaları için devamlı dua eder. Bunu bilen bir mürid bu başarı, bu nimet, bu korunmam "Mürşidimin himmeti bizim için yaptığı dualar neticesinde Allah (Celle Celalühü)'ın izni ve yardımının neticesi ile olmuştur. Demesini niye yadırgıyor, anlamıyorsunuz?

Farz edelim mürşidinin duası olmamış olsun. En kötü ihtimalle mürid hüsnüzannında yanılmış olur bu da tevhide zarar vermez.

(Kim insanlara teşekkür etmese, Allah (Celle Celalühü)'a şükretmemiş olur) [İ. Ahmed]. Sözünden korkarak nebevî haber gereği, o zümreden olmaya çalışsa fenâ mı olur? Hakîkî fail olan Allah (Celle Celalühü)'ın ve de onun Resûlü'nün emir ve irşâdları istikâmetinde vâsıtalara sarılmanın ilâhî ve nebevî emir olmanın yanında hikmet îcâbı olduğunu bilmeyen ve bilmek istemeyenlere Allah (Celle Celalühü) basîret ve iz'ân versin.

Himmet Kaderle Sınırlıdır

قَالَ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا بِإِذْنِ مَلَكٍ شَاءَ اللَّهُ

"Resûlüm, de ki: Ben, Allah'ın dilediğinden başka kendime herhangi bir fayda ve zarar verecek güce sahip değilim." âyet-i kerîmesi, her şeyin Yüce Allah'ın takdirinde olduğunu belirtiyor.

Büyük arif **İbn Atâ** (k.s.) *Hikem* adlı eserinde der ki: "Himmetler ne kadar büyük ve hızlı olursa olsun kader sınırlarını geçemez."

Kâmil mürşid, müridin isteğine değil, Allahu Teâlâ'nın onun hakkındaki takdirine bakar. Bir çeşit kader vardır ki onun gerçekleşmesi Allah tarafından kesin hükme bağlanmıştır. Bu hükmü verilen şeyin gerçekleşmesi kaçınılmazdır ve onu dua ve himmet değiştiremez. Bir çeşit kader de vardır ki, onun gerçekleşmesi bazı sebeplere bağlıdır. İşte dua, himmet ve sadaka bu kısımda fayda verir.

Hal böyle olunca, bazılarının: "Benim mürşidim gavstır, Allahu Teâlâ'dan her ne isterse olur; bir bakışta kâfiri mümin, fasıgı muttaki eder; tek başına bir orduyu yener!" demesi doğru değildir. Bunlar Allahu Teâlâ'nın kudretinde olan şeylerdir ve zaten Allah dostları, hep ilahi murada uygun şeyleri isterler. Bu konuda büyük veli **Mevlâna Halid Bağdadî** (K.S.), kendisinden neslinin devamı için dua ve himmet isteyen **Akka Valisi Abdullah Paşa**'ya şu cevabı gönderir:

"Biz kendimizi himmet ehli görmüyoruz. Ancak, öyle olsa bile istenilen şeyin

kaza-i muallak (meydana gelmesi sebeplere bağlanan bir kader) olduğu anlaşılmadan himmet kullanılmaz. Kesin olan kaderi (kaza-i mübrem), değil veliler, peygamberlerin himmeti bile değiştiremez. Onun sonucuna rıza gösterip Allahu Tealâ'ya teslim olmak gerekir. Şunu belirtelim ki, velileri inkârdan sakınmak vacip olduğu gibi; onlar hakkında, imanı bozacak kabullenişlerden sakınmak da vaciptir. Bu aşırı ve tehlikeli inanışlar, daha çok velilere güzel zan ve aşırı muhabbet besleyen kimselerde oluyor. Unutmayın ki, şeytan hile ve düzen sahibidir; insanı helake götürecek her yolu dener.” [\[2\]](#)

[\[1\]](#) el-A'râf 7/188.

[\[2\]](#) Mektubat-ı Mevlâna Halid, 7. Mektup.